

รายวิชา ศิลปะ (นาฏศิลป์)

รหัสวิชา ศ๒๒๑๐๒

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

เรื่อง นาฏศิลป์พื้นเมือง
ภาคอีสานและภาคใต้

ครูผู้สอน ครูโชติกา สมพงษ์

ครูนันทวัน ทองทิพย์

เรื่อง นาฏศิลป์พื้นเมือง ภาคอีสานและภาคใต้

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่าการแสดงที่นักเรียนได้ศึกษานั้น
เป็นการแสดงของภาคอะไร เพราะเหตุใด

A

B

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องอิทธิพลทางวัฒนธรรมและลักษณะของนาฏศิลป์พื้นเมืองของภาคอีสาน และภาคใต้
๒. ผู้เรียนสามารถอธิบายเรื่องอิทธิพลทางวัฒนธรรมและลักษณะของนาฏศิลป์พื้นเมืองของภาคอีสาน และภาคใต้ได้อย่างถูกต้อง

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

เซ็งกะโป้ วงโปงลาง สนุกสนาน เพลิดเพลิน โดยศิลปินกรมศิลปากร

ณ.โรงละครแห่งชาติ ดนตรีพื้นเมืองอีสาน

เผยแพร่โดย Siammelodies

เผยแพร่วันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๔

ที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=DIZZrvHLAWM>

นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคอีสาน

การแสดงพื้นเมืองภาคอีสานแบ่งเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ ๆ ได้แก่ กลุ่มวัฒนธรรมไทยลาว กับ ไทยเขมร ทำให้การแสดงมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมนิยมเรียกการแสดงว่า “เซิ้ง” ”ฟ้อน” “รำ” ทำรำสนุกสนาน คล้ายการเต้น แต่นุ่มนวลกว่า มีการก้าวเท้า วาดแขน สายมือ สายสะโพก กระแทกกระทั้นตัว ดัดขา ขยับเอว ขยับไหล่เน้นความสนุกสนาน พิธีกรรม เทศกาลรื่นเริง วิถีชีวิต

กลุ่มไทยลาว

เป็นกลุ่มที่มีประชากรมากที่สุด ในภาคอีสาน มีลักษณะทางวัฒนธรรมและภาษาค้ายคนลาวในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว อาศัยอยู่กระจัดกระจาย โดยเฉพาะตอนบนของภาค นิยมตั้งหมู่บ้านเป็นกลุ่ม บนที่ดอนเรียกตามภาษาท้องถิ่นว่า “โนน”

การแต่งกายคนไทยลาว นิยมใส่ผ้าฝ้ายมาตั้งแต่เดิมและพัฒนา
รูปแบบเป็นผ้ามัดหมี่ลายต่าง ๆ ผ้าย้อมคราม และยังนิยมใส่
เครื่องประดับ ที่ทำด้วยเงิน

การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานเหนือ

ฟ้อนเรณูนคร จ.นครพนม

<https://www.google.com/search?sxsrf>

ฟ้อนภูไท จ.กาฬสินธุ์

<https://www.google.com/search?q>

การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานเหนือ

เซิ้งบั้งไฟ จ.ยโสธร

<https://www.google.com/search?sxsrf>

เซิ้งสวิง จ.กาฬสินธุ์

<https://www.google.com/search?q>

กลุ่มไทยเขมร

อยู่แถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง หรือ อีสานใต้ โดยเป็นชาวเขมรที่อพยพมาอยู่ดินแดนไทยหรือถูกกวาดต้อนมาสมัยที่เกิดสภาวะสงคราม เรียกตนเองว่า ขแมร์ลื้อ (เขมรเหนือ)

- ผู้หญิงนุ่งผ้าถุง ซึ่งเป็นผ้าไหมพื้นเมืองคือ ผ้าโฮล ผ้าอำปฐุม ผ้าอัลลวยซิม ผ้าซาคู ส่วนผู้ชายนุ่งโสร่ง สำหรับเสื้อ ผู้หญิงใส่เสื้อแขนกระบอก
- ผู้ชายใส่เสื้อคอกลม เครื่องประดับจะเป็นเครื่องเงิน เรียกว่า ประเก้อม (ประคำ) นำมาร้อยเป็นสร้อย ต่างหู เป็นต้น

การแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานใต้

การแสดงที่ได้รับแรงบันดาลใจจากอารยธรรมขอม

๑. รูปภาพใดต่อไปนี่ไม่ใช่การแสดงพื้นเมืองภาคอีสาน

ก.

ข.

ค.

ง.

๒. ข้อใดไม่ใช่เครื่องประดับการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองภาคอีสาน

ก.

ข.

ค.

ง.

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

ย่อเกีตปาหัง การแสดงพื้นเมืองภาคใต้ โดยศิลปินกรมศิลปากร

เผยแพร่โดย Siammelodies

เผยแพร่วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๔

ที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=KfYtLLWubu0>

นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคใต้

มีทั้งแบบที่เป็นพื้นเมืองเดิม และแบบประยุกต์ใหม่
จะได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมมลายูส่วนใหญ่
เน้นการรำที่ฟังจังหวะมากกว่าท่วงทำนอง เด่นชัดเสียง
เครื่องดนตรีประเภทตี จังหวะเร่งเร้ากระฉับกระเฉง

นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคใต้

ระบำปาเต๊ะ

ระบำร่อนแร่

นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคใต้

รำโนราห์

หนังตะลุง

๑. รูปภาพใดต่อไปนี้ไม่ใช่การแสดงพื้นเมืองภาคใต้

ก.

ข.

ค.

ง.

๒. ลักษณะการแสดงภาคใต้มีความใกล้เคียงกับวัฒนธรรมใด

มลายู

ลาว

กัมพูชา

พม่า

กิจกรรม

เรื่อง นาฏศิลป์พื้นเมืองภาคอีสานและภาคใต้

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำชิ้นงานโปสเตอร์ โดยเขียนแผนผังสรุปความคิดลักษณะการแสดงพื้นเมืองของภาคอีสานและภาคใต้ พร้อมยกตัวอย่างการแสดงพื้นเมืองภาคอีสานและภาคใต้ ที่นักเรียนชื่นชอบ ตกแต่งระบายสีให้สวยงาม

สรุป

นิยมเรียกการแสดงว่า
“เซ็ง” “ฟ้อน” “รำ”

เน้นความสนุกสนาน พิธีกรรม
เทศกาลรื่นเริง วิถีชีวิต

แบ่งเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ ๆ
ได้แก่ กลุ่มวัฒนธรรม
ไทยลาว กับ ไทยเขมร

ลักษณะของการแสดงนาฏศิลป์
พื้นเมืองภาคอีสาน

มีความหลากหลาย
ทางวัฒนธรรม

ทำรำสนุกสนานคล้ายการเต้น แต่นุ่มนวลกว่า
มีการก้าวเท้า วาดแขน สายมือ สายสะโพก
กระแทกกระทั้นตัว ดัดขา ขยับเอว ขยับไหล่

มีแบบที่เป็นพื้นเมืองเดิม
และแบบประยุกต์ใหม่

จังหวะเร่งเร็ว
กระฉับกระฉ่าง

ลักษณะของการแสดงนาฏศิลป์
พื้นเมืองภาคใต้

เน้นการฟังจังหวะมากกว่า
ท่วงทำนอง เด่นชัดเสียง
เครื่องดนตรีประเภทตี

ได้รับอิทธิพลจาก
วัฒนธรรมมลายู

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ประวัติความเป็นมา
ของการแสดงต้นกำรำเคียว

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

สิ่งที่ต้องเตรียม

- กระดาษแข็งประดิษฐ์เคียว
- กรรไกร
- ใบงาน เรื่อง เต็มกำร่าเคียว

